

AKŞAM GÜNEŞİ

Öykü Hükümet doktoru olarak, daha önce görmediği bir adaya atanan Doktor Kemal , kendisine yaverlik etmesi için adayı çok iyi bilen birinin tayin edilmesini ister. Kendisine Hacı İsmail adındaki Çavuşu verirler. Çavuş, adayı ve ada insanını çok yakından tanımaktadır, herkesi elinden geldiğince anlatır, fakat, Nazmi Bey ismindeki Ayazma Çiftliği'nin sahibine ayrı bir muhabbet beslemektedir. Bu çiftlik Nazmi Bey'e babasından miras kalmıştır. Mutasarrıf olan babası da çok yardımsever, mübarek adamdır, oğlu Nazmi Bey'de babası ile iyilik ve cömertlikte adeta yarışmaktadır. Doktor, adadaki gezilerini sürdürürken başka yerlilerin de Nazmi Bey'i her sözlerinde andıklarını, sevgilerini ifade etmeye lügatlarının yetmediğini fark eder. Yörenin ileri gelenleri ile tanıştığında, Nazmi Bey'in konusu sürekli açılmaktadır,ancak onlar Nazmi Bey ile Paris anılarını anlatmakta, Nazmi Bey'in Harp Zabiti iken aynı esnada, çapkınlığı, müsrifliğinden ve Prens dö Bosfor olarak Paris'te de nam yapmasından konuşmaktadırlar. Doktor Kemal, Nazmi Bey'in bahsi geçerken kendisi ile tanışır, Nazmi Bey'in büyük bir alçak gönüllülük ve nezaket ile kendisini hemen evine davet etmesi ile de dostlukları başlar.

Doktor Kemal, adada bir müddet görev yaptıktan sonra devlet tarafından başka vazifeler alarak değişik yörelerde hizmet eder, daha sonra ise tekrar adada görevlendirilir. Geleceğini haber alan Nazmi Bey, doktoru aramaya koyulmuştur. Kısa zaman tanımasına rağmen, doktorda da güzel hisler bırakan Nazmi Bey'e sanki kardeşymiş gibi sevgi duymaktadır,velhasıl, doktor tüm tefferruatıyla kendi hayatını Nazmi Bey'e anlatmasına rağmen, Nazmi Bey hakkında çok az bilgiye sahiptir. Birlikte yalnız kaldıkları bir gece Nazmi Bey kendisini anlatacaktır.

Galatasaray Lisesi'nde eğitim alan Nazmi, okuldaki hocalara göre hem sınıfın hem tembeli, hem en çalışkanı, hem en ahlaklısı, hem en ahlaksızı, hem en vicdanlısı hem de en vicdansızıdır. Ne hocaları, ne de arkadaşları Nazmi'yi kesin bir yere koyamaz ,ancak herkes en çok kendisini sevmektedir. Bir gece yakaladığı fareyi gaza tutup ateşe veriyor, az zaman sonra da, kuyuya düşen kedi yavrusunu kurtarabilmek için hayatını tehlikeye atar.

Bu değişken ve farklı karakterin annesi çok genç yaşlarında tifodan ölmüştür. Babası da sağlık açısından pek iyi değildir, Ayazma'daki çiftliği satın alarak inzivaya çekilir, oğlunu kendi kasvetli evinde büyütme istemiyor, aile hayatı ve saadeti, görmesi amacıyla Çamlıca'daki erkek kardeşinin evinde bulundurmaya gayesindedir. Kısa süre sonra vefat eden babasının ardından Nazmi, amcasının evini aile ocağı olarak kabul eder. Amcası, Nazmi'yi kendi çocuklarından ayırmıyor, yeğenin her şeyiyle alakadardır. Ancak, Nazmi'nin ileriye dönük planlarındaki tutarsızlıklar, uçarı halleri amcasını da zorlamaktadır. Nazmi, birden Galatasaray Lisesi'ni terk ederek, Harbiye'ye girme hevesiyle gelir. Amcasının tüm endişelerine rağmen parlak bir kurmay subayı olmuştur. Çapkınlıkları ve asker ruhu ile bağdaşmayan hareketleri neticesinde, amcasının hatırlı dostları vasıtasıyla paçayı kurtaran Nazmi bu seferde Fransa'da tahsilini sürdürmeyi planlamaktadır. Avrupa'da eğitimi sırasında işin ciddiyetine vakıf olamayan Nazmi, yabancılarla bir sohbetinde Türk Zabıtları ile alakalı küçümsemeleri duyduğunda tahrik olur ve onlara verilecek en hakiki cevabın başarı olacağı kanaatine varır. Nazmi tam anlamında kendini eğlence hayatından koparamayacak ancak, başarıyla amcasının köşküne dönecektir.

Kudüs,Manastır gibi birçok yerde vazifelendirilen Nazmi, kendisi gibi subay olan İbrahim ile dostluk etmektedir. Nazmi, İbrahim'in tüm yalvarmalarına rağmen vaziyeyi terk ederek İstanbul'a gider. Amcasının köşkünde talihsiz olayların yaşandığını,enişesi Neyyir Bey'e suikast düzenlendiğini haber almıştır. Bir süre izin alır, köşkte yaşamaya başlar, Neyyir Bey kurtulmuştur fakat amcasının kızı Naciye garip bir haldedir. Naciye'nin kardeşi olan kuzeni Şükran ise aileyi toparlayabilmek gayesiyle çabalamaktadır. Şükran'ın arkadaşı Nazan ile yakınlaşmaya başlar, Naciye'nin küçük kızı Jülide'yi gezdirme bahanesiyle görüşürler. Tekrar vezifeye döndüğünde tesadüf eseri İbrahim ile karşılaşır. İbrahim, askerlikten istifa edip hayvan ticareti yaptığını söyler fakat, bir süre sonra olayın aslının Kaymakam Nusret ismindeki önderle gizli teşkilatta faaliyet yaptığını öğrenir. Nazmi de onlara katılır, sayısız ölüm tehlikesi geçirir. Çarpışmalara katılır. Büyük bir taaruz neticesinde Kaymakam Nusret katledilir, Nazmi günlerce bilinçsiz yatar. Bakımsızlıktan ve koşulların ağırlığından durumu iyiye gitmemektedir. En nihayetinde istanbul'a dönmenin kendisi için en doğru karar olacağı kanaatine vararak amcasının köşküne gider. Enişesi Neyyir Bey'in bir kıskançlık krizi sonrası karısı Naciye tarafından öldürülmek istendiğini öğrenir, bir süre sonra da Naciye ölür. Geçirilen korkunç acının tesiri ile amca da vefat eder. Şükran bu sefer de kendisi için endişe etmekte, pervane olmaktadır, ama ne kadar uyarlsa da Nazmi'nin ata binmesine engel olamaz, Nazmi attan düşerek yaralanır, ayrıca kendisinde bir kalp hastalığı olduğu, heyecanın kötü neticeler vereceği ortaya çıkmıştır. Nazmi için artık yapılacak en doğru şey, babası gibi adaya gidip yerleşmek ve inziva hayatı yaşamaktır. Nazan'a giderek böyle bir hayatı ve kendisini isteyip istemeyeceğini sorar. Nazan hiç düşünmeden kendisini reddeder. Nazmi de kısa zaman sonra belirgin şekilde iyileşir, artık hayatında Şükran ve Jülide'den başka kimse kalmamıştır, ne var ki babası Jülide'yi onlardan uzaklaştırır. Nazmi Bey, kuzeni Şükran'a evlenme teklif eder. Kısa süre içinde adaya yerleşirler. Çiftliklerinde öksüz ve yetim iki kardeşi evlat edinirler. Kendilerinin de bir çocukları olmuş, fakat küçük yaşında ölmüştür, yetim çocuklardan Ayşe'yi kendi çocukları gibi evde büyütürler, oğlanı da yatılı okula gönderirler. Zaman geçmiş Ayşe nişanlanmıştır. Bu arada enişeleri Neyyir Bey'de ölmüş, yeğenleri Jülide ortada kalmıştır. Enişte maddi varlığını tamamıyla tükettiğinden, daima Avrupa'da büyüttüğü Jülide'yi artık kendi himayelerine vermeyi vasiyet etmiştir. Onlar senelerdir görmedikleri Jülide'yi büyük bir sevinç içinde beklerken, Jülide, uçarı,ukala, ısrarcı, yalancı bir kız olarak karşılına çıkmıştır. Adadaki hayatla bağdaşmayan hareketlerine karşı Nazmi Bey, mütemadiyen Jülide'yi uyarmak zorunda kalır. Jülide, kah içine kapanır, kah küser fakat

geçen zamandan sonra oldukça düzelmiş görünür. Bir gece Jülide iskelede bağlı sandalı olarak denize açılmak ister, sandalı alabora olur, çığlıklarını duyanlar kendisini çok zor kurtarırlar. Herkes kazanın şokunu, Jülide'nin kurtulmasının sevincini yaşarken; Ayşe, bir intihar mektubu getirir, Nazmi gizlice okunduğunda, olayın aslen bir kaza olmadığını, Jülide'nin kendisine olan imkansız aşkından intihara teşebbüs ettiğini anlar. Bu mektup, Ayşe ile aralarında bir sır kalacak, Nazmi bihaber görünecektir. Jülide, yavaş yavaş iyileşir, kendini toparlamaya başlar, Nazmi Bey ise günden güne kötüleşir, hastalığı artar. Ancak, bu olaydan sonra iyice fark etmiştir ki, kendisi de Jülide'yi sevmektedir. Artık tek yapması gereken, kızı kendisinden soğutmak. Jülide'yi gözleri ile sevmektir. Bir süre sonra Jülide evlenir, Nazmi, O'nun mutlu olduğunu anladıktan kısa süre sonra da ölür.

Kişiler

Nazmi Bey Ebeveynlerinin vefatından sonra amcasının himayesinde büyümüş, lise eğitimindeyken ani kararlar Harbiye'ye geçmiş bir karakterdir. Uçarı, çapkın, hercai özellikler sergilemekteyken, muzaffer şekilde girdiği bir çarpışma sonrası başarılı olsa da, yaralanır ve emekliye ayrılır. Kuzeni Şükran ile evlenerek babasından kalma çiftlikte inzivaya çekilir. Evlat edindiği çocuklarla ve eşi ile yaşamaya başlar.

Şükran Nazmi Bey'in amcasının kızıdır. Hayatını ailesine fedakarlık ederek geçirmektedir. Gizli aşk beslediği Nazmi Bey ile evlenir.

Nazan Şükran'ın arkadaşıdır, Nazmi Bey ile birbirlerinden hoşlanmaktadırlar ancak, Nazmi Bey'in yaralanması ve emekliye ayrılmasından sonra evlenerek adaya gitme fikrine sıcak bakmaz. Nazmi Bey'den ayrılır.

Naciye Nazmi Bey'in kuzenidir. Kıskançlık neticesinde kocasını öldürmeye kalkar, başarılı olamaz ancak olaydan sonra akıl sağlığını kaybeder. Genç yaşta ölür.

Amca Nazmi'nin amcasıdır, öksüz ve yetim yeğenini kendi evladı gibi büyütür, çok sever.

Enişte Neyyir Bey Naciye'nin eşidir. Karısı tarafından öldürülmek istenir ama kurtulur. Karısı ölünce kızları Jülide'yi Avrupa'ya götürür.

Jülide Naciye ve Neyyir'in kızlarıdır. Akşam Güneşi gibi parlayan, ıslıl ıslıl bir çocuktur. Annesinin vefatından uzun süre annesi tarafından olan akrabalarını görmez. Tekrar karşılaştıklarında, uçarı, hercai, ukala bir kız olmuştur. Eniştesine gizli bir aşk duyarak intihar etmek ister ama kurtarılır. Ardından başka bir gençle evlenerek mutlu olur.

İbrahim Nazmi Bey'in subay arkadaşıdır. Askeri teşkilatta çalışırken, harici gayretin daha başarılı olacağı fikrine vararak ordudan ayrılır.

Doktor Kemal Nazmi Bey ile görevlendirildiği adada tanışır, kendisini çok sever ancak hakkında detaylı bilgiye sahip değildir. Bir gece Nazmi Bey O'na tüm hayat hikayesini anlatır.

Çavuş Hacı İsmail Doktor Kemal'i adayı tanıtmakla görevlendirilen çavuş.

Ziya Ada da yaşayan saygın kimse.

Madam Ziya Ziya'nın karısı.

Gülizar Kalfa Evin hizmetkarı.

Kaymakam Nusret Vatanın kurtuluşu için gizli bir teşkilatın önderliğini yapan cesur kaymakam.

Ayşe Nazmi Bey ile Şükran'ın evlatlık edindiği çocuklardan kız olandır.

Erkek Çocuk Nazmi ve Şükran'ın evlatlık edindiği çocuklardan erkek olan, yatılı okula verilir.

İhsan Jülide'nin kocası.

Necmiye İbrahim Çavuş'un torunu.

İhsan İbrahim Çavuş'un torunu.

Tema

Mantık Aşk, sevgi ve aşkı yaşamak güzel duygulardır, ancak, hayatın gerçekleri, vefa ve mantık her zaman aşkı özgürce yaşamaya imkan vermez.